

דין נתן סאה ונטל סאה

משנה מקוואות – היו בו ארבעים סאה, נתן סאה ונטל סאה, הרי זה כשר.

בימות פב: – ... נתן מקוה שיש בו ארבעים סאה מכוונות נתן סאה ונטל סאה כשר וא"ר יהודה בר שילא אמר ר' אסי א"ר יוחנן עד רובו.

רש"י, תוס', רא"ש ועוד: האן דאמרינן בימות עד רובו – קאי על מי פירות דוקא, אבל במים שאובים אפילו נתן ונטל כל היום כולו כשר, והטעם דהחמירו במי פירות, דלא חזו לטבילה כלל, דמקוה מים כתיב, הילכך פסלי ברובא.

רמב"ם, ראב"ד: הא דאמרינן בימות עד רובו - במים שאובים הוא. [ולחרמב"ם במי פירות לא מכשרינן אלא בנתן סאה אחת ונטל אחת כדקתני במשנה אבל טפי לא]

הטעם לשיטה זו:

לרמב"ם – כתב הב"י שהטעם הוא דבאמת במים שאובים מדינא מישראל שרי בכל גוונא אלא דהיכא דנתן סאה ונטל סאה כי הוה רובו או חציו מחזי להו לאינשי שנטלו הכשרים ונכנסו תחתם השאובין ויבואו להכשיר בכולם שאובים לגמרי ולפיכך גזרו בו מפני מראית העין. [לדעת הב"י אם הולכין המים השאובים דרך צינורות לאוצר המים הכשרים, כמו שאנו נוהגין, כשר אפי' לרמב"ם, כי אין מראית עין, כי כל מקום שאסרו חכמים משום מראית עין בדרבנן - בחדרי חדרים מותר - טהרת מים]

לראב"ד – משמע מדברין¹ שדין זה הוא מעיקר הדין. צריך שיהיה במקוה 21 סאה מקוריים. ולכן אוצר זריעה פסול לדעתו. אך יש מהאחרונים (חזו"א ועוד) הנוטים לפרש שגם לדעתו זו חומרה רק מדרבנן מפני מראית עין. ולכן אוצר זריעה כשר גם לדעתו (כי אין בו בעיה של מראית עין כי השאיבה אינה אלא בפני הבלן).

דגו"מ כתב דלפי הטעם שכתב הב"י בדעת הרמב"ם דהוא מפני מראית עין שיאמרו שכולו הוא שאוב - במקוה שהוא מעיין נובע ליכא חשש שידוע לכל שמעיין זה אין דרכו לפסוק.

שו"ע כד פסק כרש"י, תוס', רא"ש ועוד.

ש"ך - נראה שסובר להחמיר כרמב"ם וראב"ד, דבמים שאובים עד רובו דווקא כשר.

שו"ע כד (ע"פ משנה במקוואות):

מי כבשים ומי שלקות ותמד שלא החמיץ, וכן מי צבע - פוסלין המקוה בגי' לוגין ; אבל כל שאר המשקין ומי פירות ומוריים ותמד משהחמיץ - אין פוסלין מקוה החסר בגי' לוגין וגם אין משלימים אותו להכשירו, שאם היה בו ל"ט סאין ונפל לתוכו סאה אחת מאלו, אין משלימים אותו...

¹ כך משמע מדברי הדגו"מ שלהלן שכתב דבריו רק בדעת הרמב"ם (כ"כ בספר "טהרת מים"). וגם בספר "מבנה מקוואות והכשרים" הביא שכך משמע מהראב"ד.